

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

13 november 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van Value Retail te Maasmechelen

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over opleidingscheques

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de criteria voor adviesbureaus die in aanmerking wensen te komen voor adviescheques

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het falingspredictiemodel

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het versterken van de informatieplicht over de Vlaamse beleidsdomeinen tegenover bedrijven

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de herstructureringen en afdankingen bij Ford Genk

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de toekomstperspectieven van Ford-Belgium en de participatie van het Vlaamse Gewest hierin

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het industrieel beleid in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over maatregelen om een braindrain van Vlaamse onderzoekers en vorsers tegen te houden

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 13 november 2003

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van Value Retail te Maasmechelen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van Value Retail te Maasmechelen.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, eigenlijk had ik deze vraag moeten stellen aan minister Keulen. Het gaat immers om een uitspraak van hem in de pers. Mevrouw de minister, vermits hij uitspraken heeft gedaan over een zaak die tot uw bevoegdheid behoort, is het aan u om te antwoorden.

Minister Keulen heeft in de pers gezegd op de hoogte te zijn van een mogelijke uitbreiding van Value Retail in Maasmechelen. Volgens zijn verklaringen zou dat bedrijf artikelen aanbieden voor wooninrichting en design. Minister Keulen heeft die uitspraak gedaan ten tijde van de Ford-perikelen. Elke strohalm om zich aan vast te grijpen was toen goed.

Hij verklaarde dat bepaalde zaken nog moesten worden afgewerkt. Value Retail 2 is bijna klaar en kan werk bieden aan 400 mensen. Er zijn ook al plannen voor Value Retail 3. Het bedrijf zou 1.000 mensen te werk kunnen stellen. Natuurlijk juichen we dat toe. De voorwaarde is wel dat Value Retail wordt erkend als toeristisch centrum en dus 's zon-

dags open kan blijven. Onderzoek heeft immers aangetoond dat, om rendabel te zijn, zulk centrum die dag open moet zijn omdat het dan 60 percent van de omzet realiseert.

Voor ons, Maaslanders, was het een heuglijke dag toen we die uitspraken hoorden uit de mond van een minister uit de streek. We hechtten er ook veel geloof aan. De dag nadien lazen we echter in de krant een reactie van het schepencollege van Maasmechelen. Ze nuanceerden het bericht sterk.

Het schepencollege stelde dat voor 'de uitbreiding van Value Retail met een design center geen enkele officiële aanvraag is ingediend of vergunning gevraagd. Als hierover al losse gesprekken worden gevoerd, dan is het belangrijk dat dit met de nodige integriteit gebeurt met de direct betrokkenen, zijnde de eigenaar van de gronden, de vergunningsverlener, de gemeente Maasmechelen, en de projectontwikkelaar.'

In de persmededeling staat verder : 'Minister Keulen slaat de bal volledig mis wanneer hij het heeft over de toeristische erkenning van Value Retail, een zaak die juridisch niet aan de orde is.'

Mevrouw de minister, de verklaringen zijn tegenstrijdig. Weet u of Value Retail nieuwe investeringen plant in Maasmechelen ? Hoeveel nieuwe werkplaatsen staan daar tegenover ? Wanneer zal alles klaar zijn ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, Value Retail legt momenteel de laatste hand aan de geplande tweede fase van het center. De opening zal gebeuren in 2004.

Ik ben niet op de hoogte van nog andere investerings- of uitbreidingsplannen van Value Retail. De gemeente Maasmechelen blijkt wel een erkenning

Ceysens

te hebben aangevraagd als toeristisch centrum. Het gaat daarbij om de gemeente zelf, en niet alleen om het bedrijf. Value Retail is daarbij slechts een van de toeristische actoren.

De erkenning van het toeristisch centrum in het kader van de wet van 24 juli 1973 gebeurt door de federale minister van Middenstand en de federale minister van Arbeid en Tewerkstelling. Ik ben daar dus niet bij betrokken.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw – kort – antwoord. Ik neem er akte van dat minister Keulen in een voor Limburg moeilijke periode een kwakkel heeft gelanceerd. Niets toont aan dat hij de waarheid vertelt.

Mevrouw de minister, kunt u uw collega er attent op maken dat hij de Maaslanders niet zo maar met een kluitje in het riet kan sturen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mathieu Boutsen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over opleidingscheques

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutsen tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over opleidingscheques.

De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mevrouw de minister, reeds meerdere malen werd in deze commissie gediscussieerd over het gebruik van opleidingscheques. De moeilijke economische toestand, en in het bijzonder het laag percentage starters maakt me bezorgd. In het kader van het uitoefenen van een bepaalde hobby worden er cursussen gegeven ter ondersteuning van die hobbyisten. Daarvan zijn veel voorbeelden : bloemschikken, houtbewerking, boetsen, lassen, enzovoort. Die programma's zijn

niet gratis en vragen een zware financiële inspanning van mensen die hun tijd zinvol willen invullen. Het is bekend dat uit het uitoefenen van een bepaalde hobby de motivering kan ontspruiten om die hobby te commercialiseren, dus van zijn hobby zijn beroep te maken.

Mevrouw de minister, in welke omstandigheden worden opleidingscheques gegeven aan degenen die opleidingsprogramma's volgen ?

De voorzitter : Mevrouw de minister, in absolute cijfers is het systeem van de opleidingscheques een groot succes, maar in percenten is het dat niet. Wat vindt u daarvan ? In middens van vrije beroepen wordt nogal eens gelachen met dat systeem, omdat het goed in hun kraam past. Welk percentage van de vrije beroepen doet daar een beroep op ? Aan de balie van advocaten bijvoorbeeld zijn er opleidingsverplichtingen. Er worden heel wat cursussen ingericht. Is het de bedoeling dat die mensen daar ook gebruik van kunnen maken ? Past dit in wat er werd beoogd ?

Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten een onderscheid maken tussen de opleidingscheques voor werkenden in de onderneming, dat zijn de opleidingscheques voor werkgevers, en die voor werknemers. De werkgever koopt de opleidingscheque voor werkgevers en gebruikt die voor de werknemers in de onderneming of voor zichzelf. De werkgever kan zelf ook een bijkomende opleiding volgen.

De werknemers kopen de opleidingscheque voor werknemers om er zelf een opleiding mee te volgen. Die cheque geldt alleen voor werknemers die een arbeidsovereenkomst hebben of voor personen die werk verrichten onder een ander persoon. Die cheques kunnen worden aangewend voor onder-richt om bekwaamheden te verkrijgen die in ruime mate overdraagbaar zijn naar andere ondernemingen of werkgebieden, zodat de brede inzetbaarheid van de werknemer op de arbeidsmarkt rechtstreeks of onrechtstreeks wordt verbeterd. Deze cheque heeft een ruim toepassingsgebied en kan eventueel voor de financiering van een hobby worden aangewend. Taal als hobby is bijvoorbeeld erg in trek en kan hiervoor in aanmerking komen. De opleidingscheques voor werknemers behoren tot de bevoegdheid van minister Landuyt.

Ceysens

De opleidingscheques voor werkenden worden aangewend voor algemene of specifieke opleidingen overeenkomstig de Europese definitie. De algemene opleiding bestaat uit onderricht dat niet uitsluitend of hoofdzakelijk op de huidige of toekomstige functie van de werkenden in de begunstigde onderneming is gericht, maar door middel waarvan bekwaamheden worden verkregen die in ruime mate naar andere ondernemingen of werkgebieden overdraagbaar zijn, zodat de inzetbaarheid van de werkenden wordt verbeterd.

De specifieke opleiding bestaat uit onderricht dat direct en hoofdzakelijk op de huidige of toekomstige functie van de werkenden in de begunstigde onderneming is gericht, en door middel waarvan bekwaamheden worden verkregen die niet of slechts in beperkte mate naar andere ondernemingen of andere werkgebieden overdraagbaar zijn.

Hiermee is aangetoond dat opleidingscheques voor werkgevers, waartoe starters behoren, niet dienen voor het financieren van hobby's. Ze dienen voor werkgerelateerde opleidingen waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen generieke en on-the-jobtraining. Zo zal een opleiding Word, hoewel toepasbaar binnen de onderneming waar men actueel is tewerkgesteld, als algemeen worden gekwalificeerd omdat de erdoor verworven bekwaamheid ook in andere ondernemingen kan worden gevaloriseerd. Een opleiding waarbij een arbeider een gesofisticeerde machine leert hanteren daarentegen zal als specifiek worden gekwalificeerd omdat die kennis niet in andere ondernemingen kan worden aangewend.

Er is dus een grote nuance in vergelijking met de opleidingscheques voor werknemers waarmee naar mijn aanvoelen hobby's gemakkelijker kunnen worden betaald. In ons systeem zullen hobby's niet in aanmerking kunnen komen. Bij een hobby vindt de beoefenaar van de hobby er zelf wel financiering voor, terwijl men mensen moet motiveren om een cursus te volgen die bij de job hoort en men moet ook nog bereid zijn ervoor te betalen.

Het is moeilijk de hobby's vanuit het departement Economie te ondersteunen. Dit kan wel door andere departementen zoals Sport of Cultuur. Vaak is een hobby een vorm van cultuurbeleving. Hobby's ondersteunen met opleidingscheques voor werkgevers kan niet, met opleidingscheques voor werknemers kan het ongetwijfeld voor een aantal dingen.

De opleidingscheques vormen een succesvolle maatregel want de bedrijven vinden op een laagdrempelige manier de weg ernaar en er wordt veel gebruik van gemaakt. Er zijn echter nog steeds bedrijven die de weg er naartoe nog niet hebben gevonden. Dat is jammer. We blijven pleiten voor het gebruik ervan omdat het een goede manier is van flankerend stimuleren om te investeren in menselijk kapitaal waar de Vlaamse economie zo'n grote nood aan heeft. Ik kom hier nog op terug in de beleidsbrief.

In 2002 werden 700.000 opleidingscheques besteld. Dit jaar zullen we 1.250.000 cheques hebben. Dat betekent een enorme groei. In Wallonië zijn er 450.000 op vier jaar.

We zijn begonnen ten tijde van minister Gabriels met een budget van 45 miljoen euro. We hebben dat naar aanleiding van de begroting 2003 verlaagd naar 35 miljoen euro en naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2004 naar 22,5 miljoen euro. De reden is evident : de middelen zijn beperkt en moeten daarom optimaal worden aangewend. De verlaging van de middelen voor opleiding zijn aangewend voor het financieren van een aantal grote opleidingsdossiers, zoals Ford, Volvo en Opel. Ook andere grote bedrijven hebben dat kanaal gevonden. 200 cheques zijn voor een grote onderneming niet echt relevant. Als men meer dan 2.000 tot 3.000 werknemers in dienst heeft, kan je ad hoc opleidingssteun verschaffen waar meer geld aan vastzit.

De voorzitter : Kan ik ervan uitgaan dat men oorspronkelijk hogere verwachtingen had of heeft men het bedrag te hoog gelegd ? Van 45 miljoen naar 22,5 miljoen euro is een halvering.

Men heeft waarschijnlijk het nuttige aan het aangename gepaard en de middelen aangewend voor enkele drukkingsdossiers, wat ook past in opleiding en in het raamcontract. Eigenlijk moet men die middelen er uiteindelijk weer bijtellen want men heeft een deel van de vroegere voorzieningen aangewend voor een parallelle aangelegenheid in de grote bedrijven. Beleidsmatig zit men hoger dan 22,5 miljoen.

Minister Patricia Ceysens : De middelen werden niet uitgeput. Mensen moeten dit ook leren kennen. We stellen vast dat bedrijven die er gebruik van maken er heel gelukkig mee zijn omdat het een heel laagdrempelig systeem is zonder veel formaliteiten. Er zal ongetwijfeld nog een groei komen, dat bewijzen de cijfers. Op een bepaald ogenblik zullen we het budget misschien opnieuw

Ceysens

moeten aanpassen. Voor de kleine bedrijven zaten de opleidingscheques in een pakket, terwijl de grote bedrijven opleidingssteun krijgen. Er is veel vraag naar omdat het een competitief voordeel biedt.

Studiewerk van de Nederlandse opleidingsmarkt toont aan dat ten gevolge van de economische crisis de opleidingsmarkt na pakweg midden 2001 met een vierde tot een derde is gezakt. Als het slecht gaat in ondernemingen, snoeit men in de kosten. Vaak sneuvelt opleiding als eerste. Het budget van de adviescheques is nu al op en de maatregel is nog maar acht maanden in voege. Het budget ervan is het vijfvoudige van de adviespremies. In een slechte conjunctuur wordt blijkbaar minder in opleiding geïnvesteerd en beduidend meer in advies. We verwachten dat, wanneer de conjunctuur heropleeft, er veel meer gebruik zal worden gemaakt van opleidingscheques. Wanneer er nieuwe mensen in dienst komen, is het evident dat die moeten worden opgeleid. Als men mensen op straat zet, is er minder opleiding nodig.

De voorzitter : In deze commissie is vroeger al duidelijk gesteld dat studies bewijzen dat bij het inkrimpen van de economische markt, de bedrijven ook hun opleidingsuitgaven doen krimpen.

Minister Patricia Ceysens : We zullen nakijken hoeveel de vrije beroepen er gebruik van maken. De administratie voor het Vesoc heeft een primaire evaluatie gemaakt. Uit het verslag blijkt hoe de cheques zijn gebruikt bij de grote, middelgrote, kleine ondernemingen en bij zelfstandigen. Ook de sectorale en regionale verdeling is onderzocht. In de beleidsbrief staat ook dat het steunpunt Ondernemerschap nu onderzoekt in hoeverre er structureel meer aan vorming wordt gedaan. Het is niet de bedoeling dat de onderneming overgaat tot een verschuiving van de kosten. In januari 2004 zal de evaluatie klaar zijn.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het kan dat we ons enigszins op het terrein van minister Landuyt begeven. In de huidige economische toestand zijn alle ideeën goed. Ik heb gehoord dat u er 200 wilt vergaren. Mocht u ze al hebben, maak er dan 201 van.

In de sector van de ideeën moeten we alle middelen aanwenden. We moeten alle ideeën in overweging nemen, waar ze ook vandaan komen.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Boutsen, we zien ook dat bedrijven hun werknemers aanmoedigen ideeën naar voren te schuiven. Een aantal mensen doet dit met overgave. Dat kan een goede manier zijn om bepaalde zaken opnieuw op gang te krijgen.

Het is niet onze bedoeling hobby's te stimuleren. Daar zijn andere kanalen voor. Onze opleidingscheques zijn nog geen ideeëncheques.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de criteria voor adviesbureaus die in aanmerking wensen te komen voor adviescheques

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de criteria voor adviesbureaus die in aanmerking wensen te komen voor adviescheques.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, blijkbaar zijn de kredieten voor de adviescheques al opgebruikt. Die cheques moeten het zelfstandigen en KMO's mogelijk maken professioneel advies te vragen. Er zit wel een addertje onder het gras. Om als adviseur in aanmerking te komen, moet de persoon erkend zijn door de Raad van Advies en Consultancy. Voor deze erkenning moet de adviseur in het bezit zijn van een Q*For- of ISO-certificaat.

In de praktijk betekent dit dat om een Q*For-certificaat te bekomen, er een onderzoek moet gebeuren naar de klantentevredenheid en de specificiteit van de organisatie. Daarnaast moet de adviseur in kwestie over minstens tien klantenreferenties beschikken.

Het ISO-certificaat gaat nog wat verder. Er wordt een procesaudit uitgevoerd. De kosten van de voorbereiding en de audit zelf lopen al snel op tot ongeveer 10.000 euro. De door het VIZO erkende adviseurs behouden hun kwaliteitslabel gedurende 3 jaar.

Van Goethem

Enige tijd geleden heeft toenmalig minister Gabriels op een vraag over dit probleem geantwoord dat de Raad voor Advies en Consultancy een oordeel moet vellen over andere certificaten dan ISO en Q*For. Hij voegde eraan toe dat de raad moet nagaan in welke mate de voorgelegde labels transporteerbaar zijn naar de regeling van de adviescheques en in welke mate ze voldoende garantie bieden voor een kwaliteitsvol advies. Volgens toenmalig minister Gabriels was het in elk geval de bedoeling om de lijst van aanvaardbare kwaliteitslabels zo snel mogelijk aan te vullen. Ik vrees dat dit ondertussen nog niet is gebeurd.

Voor de beginnende adviesbureaus hebben problemen. Ik denk daarbij aan een starter die geen tien klantenreferenties kan voorleggen. Meestal heeft hij geen 10.000 euro om een ISO-certificaat te bekomen. Als hij het toch wil, zal hij waarschijnlijk schulden moeten maken en zit hij opgescheept met een concurrentiële handicap ten opzichte van de bestaande adviesbureaus.

Ik kan er wel inkomen dat de minister bekommerd is om de kwaliteit van het adviesbureau. Toch is het voor een beginnende ondernemer heel moeilijk om een bureau op te starten als hij geen beroep kan doen op klanten die met adviescheques betalen.

Mevrouw de minister, gaat de Raad van Advies en Consultancy nog steeds enkel die twee gegevens na ? We hebben in de commissie al een discussie gevoerd over eerder verworven competenties en opgedane ervaringen. Ook die moeten toch kunnen meespelen. Kan daarmee rekening worden gehouden ? Wilt of kunt u maatregelen uitwerken voor startende adviesbureaus zonder de kwalitatieve eisen uit het oog te verliezen maar waarbij wel rekening wordt gehouden met andere criteria ?

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik kan me aansluiten bij de vraag van de heer Van Goethem. Hij heeft zelf al gezegd dat het systeem van de adviescheques staat of valt met de kwaliteit van de adviesverstrekker. De vraag van de heer Van Goethem is echter pertinent.

We zouden kunnen nagaan of het systeem van adviescheques geen kwestie is van vraag en aanbod. De vraag naar die cheques is nu misschien dermate hoog dat het aanbod niet voldoende is. Indien het aanbod van adviseurs inderdaad onvoldoende is,

dan moeten we misschien kijken naar een ander systeem.

Als er met het huidige systeem al een voldoende groot aanbod is, dan wordt de vraag minder belangrijk.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer Sols, mijn vraag gaat vooral over startende bureaus.

De voorzitter : Mijnheer Sols, de heer Van Goethem vraagt aan minister Ceysens of startende bedrijven aan de bak kunnen komen om starters te helpen.

De heer Guy Sols : Mijnheer de voorzitter, dat klopt. Als het aanbod nu te klein is, dan moeten we zoeken naar nieuwe mogelijkheden om advies te kunnen verstrekken. Als het aanbod hoog genoeg is, dan wordt de vraag minder belangrijk.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de bekommernis is terecht. Zowel jonge starters als ouderen, die na hun eigenlijke beroepsloopbaan als zelfstandige beginnen, moeten worden aangemoedigd. De vraag leeft ongetwijfeld.

Mijnheer Van Goethem, u hebt er terecht op gewezen dat we niet zo maar tegemoet kunnen komen aan alle vragen. De overheid moet er zeker van zijn dat de subsidies die ze toekent goed worden gebruikt. De vrager gaat natuurlijk voort op hetgeen wordt voorgesteld. Wij moeten er wel zeker van zijn dat niet om het even wat wordt geadviseerd. Daarom is het niet evident om die twee zaken aan elkaar te koppelen.

U hebt aangehaald wat er nodig is om het kwaliteitscertificaat te bekomen. Het is echter niet gemakkelijk om aan dergelijk label te komen. We hebben een aantal maatregelen genomen. De Raad voor Advies en Consultancy heeft als specifieke opdracht om te onderzoeken en te beslissen welke andere certificaten, kwaliteitslabels en erkenningsnotificaties in aanmerking komen voor een erkenning als adviesinstantie. Van zodra de besluitvorming van de raad op kruissnelheid komt, zal het aantal labels en erkenningen, dat toegang geeft tot de regeling van de adviescheques, worden uitgebreid. Het kan voor ons niet dat enkel de twee bestaande behouden zouden blijven. Er moeten meer

Ceysens

mogelijkheden komen om als erkend adviesverlener te kunnen optreden.

Gelet op de gehanteerde screeningsmethodiek van de certificaten die momenteel in aanmerking komen, is het correct te stellen dat adviseurs zonder track record en klantenbestand en zonder specifiek certificaat geen toegang krijgen tot de erkenningsprocedure. In het bijzonder schept dit problemen voor jonge, startende adviseurs maar ook voor ouderen die, al dan niet gedwongen, vervroegd de arbeidsmarkt verlaten en zich opnieuw als adviseur op de arbeidsmarkt willen begeven.

Om deze reden heb ik het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg gevraagd een screeningsmethodiek te ontwikkelen die moet toelaten ook deze adviseurs in het systeem van de adviescheques te betrekken, zonder dat evenwel wordt teruggevallen op de zware, bureaucratische erkenningsprocedure die tot voor de introductie van de adviescheques door het VIZO werd gehanteerd. Het is de bedoeling begin 2004 de resultaten van deze studie concreet te vertalen in een bijkomende erkenningsregeling.

We zijn dus absoluut voorstander van meer erkenningsmogelijkheden. We moeten er wel op letten dat we de kwaliteit blijven bewaken.

Mijnheer Sols, u hebt een zeer terechte vraag gesteld. Ik heb er tijdens het vorige agendapunt al op gewezen dat de vraag is gestopt omdat de mogelijkheden uitgeput zijn. Ik heb nu echter niet het gevoel dat er wachtlijsten zijn aan de aanbodzijde. Het aanbod volstaat. Van zodra dat de vraag weer kan spelen, zal het aanbod ongetwijfeld moeten uitbreiden. We stellen zeer hoge eisen. Een aantal capaciteiten van ouderen die zich op deze markt willen begeven, worden daardoor niet gevaloriseerd. We willen daar meer rekening mee houden.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik u goed heb begrepen, kan het nieuwe systeem begin 2004 van start gaan.

Minister Patricia Ceysens : Inderdaad. Het is een succesverhaal.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het falingspredictiemodel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het falingspredictiemodel.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, naar aanleiding van de evaluatie van het preventief bedrijfsbeleid heb ik in december 2002 een vraag gesteld aan toenmalig minister Gabriels. Als ik me niet vergis, werd die evaluatie gedaan door Idea Consult. Ik vroeg hem hoe hij nu verder de toekomst zag van het preventief bedrijfsbeleid. Er was ook een toetsingsconferentie gehouden waar de conclusies van Idea Consult met een aantal actoren op het sociaal-economisch werkveld werden bekeken.

Uit de woorden, maar ook de daden, van de toenmalige minister kon ik afleiden dat het hoe dan ook de bedoeling was om de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid te ontbinden. Dat was toen de facto ook al gebeurd. Er waren geen benoemingen meer, het personeel werd afgebouwd. De commissie was dus al uitgehold en op een waakvlam gezet. De regionale preventiecellen hebben hetzelfde lot ondergaan. Nochtans was een van de voordelen van de Vlaamse commissie dat ook werknemers een initiatiefrecht hadden en dat ze aan de commissie konden vragen bepaalde onderzoeken te doen als ze vreesden dat hun bedrijf in moeilijkheden verkeerde. Op basis van het decreet konden ze aan de commissie vragen informatie te geven.

Ik heb daarover aan toenmalig minister Gabriels dan ook een vraag gesteld. Hij heeft me toen geantwoord dat er niet aan was gedacht het preventief bedrijfsbeleid toe te wijzen aan de toen nog genoemde Huizen van de Vlaamse Economie, de huidige Vlaamse Huizen voor de Economie. Er was wel een soort falingspredictiemodel, een computersimulatie, waarbij werkgevers een aantal gegevens zouden kunnen invoeren. Aan de hand van het computermodel zou er zo een doorlichting van hun bedrijf worden gemaakt om te weten of de zaak de

Laurys

goede richting uitgaat. Op basis daarvan zou via cheques advies kunnen worden gevraagd.

De heer Gabriels heeft geantwoord dat het niet de bedoeling was dat werknemers daarvan gebruik zouden maken. Hij was wel bereid om, indien nodig, een nieuw ontwerp van decreet op te stellen waardoor de rechten van de werknemers zouden worden gegarandeerd om bij de Vlaamse huizen advies te vragen of eventueel een predictiemodel te raadplegen.

Mevrouw de minister, ik weet dat uw beleid ten opzichte van de Vlaamse Huizen voor de Economie enigszins afwijkt van dat van uw voorganger. Ik heb de indruk dat de werking van Vlaamse huizen wordt uitgehold. Ik weet niet hoever het staat met het falingspredictiemodel. Bij de vakbonden was er toch nogal wat vertrouwen in de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid. Ze betreuren dat die op non-actief is gezet. Ze vinden het wel belangrijk dat ook werknemers een initiatief zouden kunnen om externe hulp te vragen om een aantal gegevens te toetsen.

Mevrouw de minister, hoever staat het met het falingspredictiemodel in de Vlaamse huizen? Hoe staat het met de rechten van de werknemers? Hebben ze op dit moment de mogelijkheid om gebruik te maken van het predictiemodel? Zo niet, bent u van plan om aan de vraag van de werknemers tegemoet te komen en advies te vragen aan de Vlaamse Huizen van de Economie?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik wil de zaak toch wel enigszins nuanceren. In de 10 jaar van het bestaan van die Vlaamse commissie is daarover welgeteld één vraag gekomen van een werknemer.

Mijnheer Laurys, in maart 2002 gaf mijn voorganger Idea Consult de opdracht de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid door te lichten. Uit de evaluatie blijkt dat die commissie weinig bekend is, dat de ondernemingen met minder dan vijftig werknemers en de hoogste faillissementsgraad niet werden bereikt en dat de aanbevelingen geen positieve invloed hebben op de overlevingskansen.

Met alle betrokken partijen werd besloten dat het preventief bedrijfsbeleid moet blijven bestaan zolang de ondernemersmentaliteit niet is veranderd.

Alhoewel de VCPB en regionale preventiecellen hun best deden met de middelen en mankracht die ze ter beschikking hadden, was iedereen het er echter over eens dat het preventief bedrijfsbeleid in deze vorm niet functioneert. Vlaanderen heeft voldoende instellingen – zowel publiek als privé – die elk over veel expertise beschikken en elk op verschillende momenten in de levensloop van een bedrijf een knipperlichtfunctie kunnen vervullen en de ondernemer doorverwijzen voor hulp.

Er zullen drie bouwstenen voor de vernieuwing van het preventieve bedrijfsbeleid worden gebruikt. We willen het preventief bedrijfsbeleid integreren in de missie van het Huis van de Vlaamse Economie. Vermits de overheid weinig kan toevoegen aan het advies en de begeleiding door de particuliere sector, zal ze haar rol beperken tot informatie, primair advies en doorverwijzing. Het Huis van de Vlaamse Economie speelt daarin een prominente rol. Het ultieme doel dat wij hier voor ogen hebben, is een verandering van de ondernemersmentaliteit, waarbij de ondernemer zelf alle stappen onderneemt om maximaal te functioneren en te groeien.

In het nieuwe concept van het Huis van de Vlaamse Economie werd inderdaad de taak van de vroegere Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid geïncorporeerd. In het voorontwerp van decreet, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 6 november 2003, werd bij de missie, taken en bevoegdheden van het HVE een specifieke opdracht opgenomen.

De dienstverlening vervat in punten 1 en 2 van paragraaf 1, waarborgt te allen tijde een proactief of preventief bedrijfsbeleid dat ondernemingen aanspoort tot een beleid gericht op het voorkomen van het faillissement. De regels over het preventief bedrijfsbeleid worden vastgelegd door de Vlaamse regering na advies van de strategische adviesraad van het homogeen bedrijfsbeleid waartoe het agentschap behoort. In de memorie van toelichting staat bovendien dat de dienstverlening die in verschillende richtingen wordt uitgebouwd, onder andere door proactief bedrijven te screenen via balans- en rekeningresultaten en op vraag van een officiële organisatie, een ondernemingsraad of een syndicale vertegenwoordiging, moet zorgen voor de uitvoering van een analyse en detectie. Vooral voor bedrijven met minder dan 50 werknemers is een actief preventiebeleid nodig. Die hebben immers geen externe knowhow in huis.

De dienstverlening van het Huis van de Vlaamse Economie moet bestaan uit de volgende

Ceysens

elementen : een preventiebeleid dat continu is gericht op het voorkomen van problemen, het analyseren van de balans- en rekeningresultaten, het detecteren van de oorzaken van problemen, het opstellen van een aanbeveling met een eerste aanzet tot oplossing, en de doorverwijzing voor gespecialiseerde ondersteuning. Elke ondernomen actie moet meetbaar zijn. Een protocol moet worden uitgewerkt met het departement en eventueel met andere organisaties om de statistische werkzaamheden uit te voeren. Acties inzake begeleiding van een bedrijf in effectieve herstructurering en/of faillissement, worden doorverwezen naar het sociaal interventieteam van het VDAB-agentschap.

Het voorontwerp dat de Vlaamse regering in eerste lezing goedkeurde, volgt de normale procedure. Na het inwinnen van de diverse adviezen zal de Vlaamse regering het voorontwerp afronden en ter bespreking voorleggen aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse regering is ervan overtuigd op die manier een veel intensievere en efficiëntere begeleiding te kunnen waarmaken. Bij de vroegere benadering kwam de deskundige hulp meestal te laat.

De adviescheques zijn een tweede bouwsteen. Ze zijn een laagdrempelig instrument voor KMO's om betaalbaar advies aan te kopen. De overheid betaalt de helft van de kostprijs van die cheques. Daarmee kan een bedrijf een advies kopen bij een particuliere adviseur. Hoewel het pas recentelijk is gelanceerd, stellen we vast dat er heel veel vraag is naar advies. Momenteel zijn er 300.000 van de geplande 333.000 adviescheques gereserveerd. Dat is een verviervoudiging van het aantal gebruikers ten opzichte van de vorige jaren.

Als derde bouwsteen zal de Vlaamse overheid een verbeterde versie van het falingspredictiemodel via een web- of softwaretoepassing ter beschikking stellen van de ondernemer en zijn vertrouwenspersonen. Het model moet het mogelijk maken dat een bedrijf tijdig signalen van een mogelijk faillissement krijgt. Momenteel wordt met het steunpunt ondernemen nagegaan hoe zo'n model kan worden opgesteld. De expertise is in het steunpunt voorhanden. Een van de promotoren van het steunpunt is professor Ooghe, die in dit domein al naam en faam heeft verworven.

Als dit systeem operationeel wordt, spreekt het voor zich dat het beschikbaar zal worden gesteld in het Huis. We denken er ook aan om het systeem beschikbaar te stellen op het internet, waarbij ondernemingen dan hun relatieve positie kunnen be-

kijken ten aanzien van de rest van hun sectorgelaten. We kunnen het ook openstellen voor werknemers van de betrokken onderneming.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Soms hebben we de indruk dat men de Vlaamse commissie voor bedrijfsbeleid heeft laten sterven. Dat instrument was nochtans erg nuttig. Ik betwijfel niet dat er kritiek kon worden geleverd.

Mevrouw de minister, kunnen werknemers via de ondernemingsraad in het Huis van de Vlaamse Economie een tussenkomst of een syndicale vertegenwoordiging vragen ?

Minister Patricia Ceysens : Ja, dat staat in de memorie van toelichting. Die is nu voor advies overgemaakt aan de SERV.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het versterken van de informatieplicht over de Vlaamse beleidsdomeinen tegenover bedrijven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het versterken van de informatieplicht over de Vlaamse beleidsdomeinen tegenover bedrijven.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we zijn allemaal bekommerd om een duurzaam ondernemingsbeleid. Het is een van de paradepaardjes van de beleidsbrief Economie en Werkgelegenheid. Het is een noodzakelijke voorwaarde voor de ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheid, maar ook voor het behoud van de bestaande werkgelegenheid.

Rond het opvangen van de sociale gevolgen bij herstructureringen zijn er al heel wat maatregelen genomen, zoals outplacementmogelijkheden, het herplaatsingsfonds dat zijn mogelijkheden heeft uitgebreid, de sociale interventieteams van de VDAB. Dat zit allemaal in het domein Werkgele-

Laurys

genheid van minister Landuyt. Op het gebied van Economie kan er nog een en ander gebeuren. Ik neem aan dat daarvoor weinig manoeuvreerruimte is, maar het voorkomen van problemen in bedrijven is toch ook een opdracht van het domein Economie. Dat was de uitdaging voor de Vlaamse commissie preventief bedrijfsbeleid. Er zijn weinig alternatieven op dit moment. Ik heb vernomen dat het ontwerpdecreet werd goedgekeurd. Er zijn dus wel perspectieven.

Het is belangrijk dat informatie aan de werknemers wordt verstrekt. Participatie is heel belangrijk. Deze morgen las ik in de krant dat de tevredenheid van leerlingen rechtstreeks verband houdt met de mogelijkheden van participatie. We kunnen dat ook in bedrijven toepassen. Hoe meer werknemers worden geïnformeerd, hoe meer ze betrokken zijn en zich mee verantwoordelijk voelen. Dat is toch de bedoeling van een bedrijf. Het eisende model van een vakbond is voorbijgestreefd, het participatieve model moet worden ontwikkeld. Het veronderstelt dat werknemers de nodige documenten ter beschikking krijgen om te kunnen participeren.

Volgende maand bestaat de wet op de financieel-economische informatie 30 jaar. Misschien is dat een goede gelegenheid om de informatieplicht of -mogelijkheden voor Vlaamse bedrijven uit te breiden, om de participatie van werknemers te versterken. Op het gebied van milieu is dat al gebeurd. Waarom kunnen we geen informatierechten creëren op het gebied van innovatie- en investeringssteun? Werknemers worden elke dag geconfronteerd met de effecten van de Kyoto-normen. Waarom kan een bedrijf haar werknemers ook daarover niet inlichten, net zoals over haar energie- en opleidingsbeleid?

Die informatie hoeft niet altijd een bijkomende administratieve last te zijn. Er zijn mensen die zeggen dat bedrijven al zoveel ter beschikking moeten stellen. De informatie waar ik het over heb, bestaat. De werkgever moet ze alleen meedelen aan de werknemer.

Mevrouw de minister, overweegt u maatregelen te nemen om het participatief model van werknemers in bedrijven te versterken, naar aanleiding van het 30-jarig bestaan van de wet op de financieel-economische informatie?

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Ik hoor een hele reeks vragen rond informatie over Kyoto, energie, enzovoort. Het enige dat eraan ontbreekt is informatie over de schoenmaat van de bedrijfsleider. Mijnheer Laurys, met alle respect, maar we spreken nu al 4 jaar over de vermindering van de administratieve rompslomp. Als ik dit allemaal hoor, dan wordt die rompslomp alleen maar groter. Eén van de handicaps van de Vlaamse bedrijven is de administratieve paperasserie.

Op de werkgelegenheidsconferentie werd beslist dat de sociale balans moet worden vereenvoudigd. We moeten dan geen extra normen invoeren. Mevrouw de minister, welke normen kunnen we schrappen? Kunnen we geen lijst opstellen van 'nutteloze informatie door bedrijven' en daarin schrappen?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : De beste garantie om te voorkomen dat bedrijven in moeilijkheden raken, is het streven naar professionalisering van de ondernemer en het versterken van het ondernemerschap. Het professioneel ondernemerschap uit zich onder meer in een goede opleiding van de ondernemer en zijn medewerkers. Adequate begeleiding via gespecialiseerd advies is ook een belangrijke troef. Dat is nog meer het geval als ondernemingen zich focussen op kerntaken en bepaalde activiteiten uitbesteden. Dat is een tendens die we overal zien.

Inzake een voorkomingsbeleid werden er nog geen initiatieven ontwikkeld. Maatregelen inzake opleiding en advies zijn heel goede instrumenten die de professionalisering van het ondernemerschap adequaat ondersteunen. Dat dit niet gebeurt op een bureaucratische manier, blijkt uit het succes van die maatregelen.

Met de opleidingscheques zullen we, ondanks de economische crisis die de bedrijfsinspanningen ten aanzien van opleidingen aanzienlijk drukte, dit jaar de kaap van 1 miljoen overschrijden. Dat is meer dan het dubbele van Wallonië. Ook met de adviescheques gaat het de goede kant op. De bedrijven ervaren die als een zinvolle aanmoediging tot professionalisme.

We zijn niet overtuigd van het nut van een bijkomende informatieplicht om bedrijfsmoeilijkheden te voorkomen. Dat zou tegendraads zijn. We proberen juist nieuwe administratieve lasten te voorkomen. De teneur is het vereenvoudigen van de administratie. De praktijk toont aan het invullen

Ceysens

van de sociale balans een zware opdracht is geweest. Het is ook geen succes geworden. Dat bemoeilijkt de mogelijkheden van de overheid om onderzoek te doen naar de effectiviteit van het door haar gevoerde beleid.

Werknemers zijn misschien vragende partij voor informatie. We vinden dat ook terug in de eisenbundel van vakorganisaties op de ondernemingsconferentie. De komende dagen zullen we daarover debatteren met de vakorganisaties. We willen echter niet ingaan op een nieuwe resem van administratieve verplichtingen, omdat we niet geloven dat het een versterking inhoudt. Die zal moeten komen uit vorming, coaching en opleiding. Dat zijn de troeven voor de versterking van onze ondernemingen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer Van Goethem, uw opmerking verwondert me. Ik heb in een vroeger leven horen praten over de champignoncultuur. Werknemers moeten in het donker worden gehouden, en als ze het hoofd opsteken, moeten we dat afhakken. Het is een boutade over de manier waarop bedrijven werknemers moeten behandelen. Het Vlaams Blok pretendeert de belangen van de mensen te verdedigen, maar hier gaat het te ver.

Mevrouw de minister, ik deel uw bekommernis over het verminderen van de administratieve lasten. Ik ken de beleidsnota's die nodig zijn om subsidies te krijgen, ik weet welk leven die vaak beschoren zijn. Mensen werken er een paar dagen aan, in het beste geval wordt het ingekort en goedgekeurd, dan belandt het in de lade en verder gebeurt er niets mee.

Ik wil niet meer verplichtingen opleggen aan bedrijven. Geïnformeerde mensen zijn meer gemotiveerde mensen. Er zijn heel wat vragen van werknemers over de Kytonorm en hoe het energieprobleem moet worden opgelost. Als werkgevers open kaart spelen met werknemers, kan er een andere cultuur ontstaan. Hoe wantrouwiger een werkgever is ten opzichte van een werknemersorganisatie, hoe meer hij slechte werknemersvertegenwoordigers krijgt.

In Ford-Genk bestond een cultuur van participatie. Er hingen ideeënbusen. Werknemers werden gestimuleerd tot creativiteit. Als een idee nuttig was, kreeg de werknemer een premie. Daarover gaat mijn bekommernis. Ik veronderstel dat die thema's

ook aan bod zullen komen op de ondernemingsconferentie.

Minister Patricia Ceysens : Die vragen liggen inderdaad op tafel. Ik beaam dat een open klimaat een aangename sfeer creëert. Een goede opleiding zit op dat spoor. Ongetwijfeld creëren we op die manier beter geïnformeerde mensen. We moeten dit alleen niet in administratieve verplichtingen en regels te gieten. Dat staat haaks op onze Vlaamse cultuur.

De heer Roland Van Goethem : We kunnen geen sociaal paradijs bouwen op een economisch kerkhof. De beste sociale voorziening is een zinvolle job. Vakbonden hebben het immers zwaar te verduren. Mijn invalshoek is inderdaad verschillend, maar de bekommernis om de mensen is volgens mij dikwijls groter.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de herstructureringen en afdankingen bij Ford Genk

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de toekomstperspectieven van Ford-Belgium en de participatie van het Vlaamse Gewest hierin

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Dijk tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de herstructureringen en afdankingen bij Ford Genk en van heer Bogaert tot minister Ceysens, over de toekomstperspectieven van Ford-Belgium en de participatie van het Vlaamse Gewest hierin.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, over het dossier van Ford Genk hebben we de voorbije weken al veelvuldig kunnen spreken en er is zelfs een actualiteitsdebat aan gewijd.

Van Dijk

Ik wil terugkomen op iets dat een detail kan lijken, maar dat toch belangrijk is. In het actualiteitsdebat is uitvoerig verwezen naar een gesprek dat heeft plaatsgevonden op 23 januari 2002 tussen de kabinetschef van toenmalig bevoegd minister Gabriels en de directie van Ford. Daar werd een rapport uitgedeeld dat een vergelijking bood tussen de diverse Fordvestigingen in Duitsland, Spanje, Groot-Brittannië en ons land.

Om een totaalbeeld te krijgen van de politiek die zowel de Vlaamse als de federale regering ten aanzien van Ford in het recente verleden hebben gevoerd, stelde mijn partijvoorzitter, de heer Bourgeois, in het kader van samengevoegde interpellaties in de Kamer een vraag dienaangaande. Ik citeer uit het Beknopt Verslag van de Kamer: 'Enkele dagen geleden maakte de pers melding van een vergadering met Ford in 2002, waarbij de kabinetschef van toenmalig Vlaams minister Gabriels aanwezig was. Op die vergadering stelde Ford een vergelijkende studie van al zijn Europese vestigingen voor. Genk kwam hier niet al te schitterend uit.' Dat is natuurlijk de kern van de problematiek die we vandaag bespreken. Kunnen we niet beschikken over de teksten van die vergadering?

Deze nota kan interessant zijn omdat waarschijnlijk wordt aangetoond waar het probleem zit, dat misschien Ford zelf overstijgt, en een beeld kan geven van Vlaamse vestigingen ten opzichte van andere vestigingen binnen Europa.

Het was de premier zelf – en wie ben ik om die man tegen te spreken – die de spreekwoordelijke paraplu opentrok en de heer Bourgeois antwoordde dat hij zijn fractie in het Vlaams Parlement maar moest laten interpellieren. Aangezien wij nogal veel communiceren en ik de goede raad van de premier niet zomaar naast me neerleg, stel ik u nu deze vraag. Ik ga dus niet zo ver dat ik u interpeleer.

In de bewuste nota zou al sprake zijn geweest van het feit dat het er voor Ford Genk niet zo goed uit zag. Ik heb ook tijdens het actualiteitsdebat gevraagd hoe dit te rijmen valt met uw uitspraken in deze commissie in juli van dit jaar. Ik zal het citaat, dat al veelvuldig in deze assemblee is geformuleerd, niet herhalen. Ook in het actualiteitsdebat bracht de heer Bogaert dit dossier naar voren. In dat debat is er met geen woord gesproken over het bedoelde document. Het is interessant om eens een totaalbeeld te krijgen van de in het verleden aan Ford Genk door de verschillende regeringen ver-

strekte ondersteuning, zoals expansiesteun, opleidingssteun en dergelijke.

Mevrouw de minister, kunnen we een kopie krijgen van deze nota die in het voorjaar 2002 werd opgesteld? Ik vermoed dat daaruit lessen kunnen worden getrokken voor het Vlaams en het federale beleid.

Is het mogelijk een totaalbeeld te krijgen van de steun van de verschillende overheden in dit land aan Ford Genk?

De voorzitter: De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is niet zo analoog want ik kijk veeleer naar de toekomst dan naar het verleden. Inmiddels is gebleken dat in dit dossier zowel de betrokken sociale partners als de overheid eigenlijk wel meer wisten dan men besefte. Dat is geen verwijt. Pas later komt de reflectie dat men aan bepaalde zaken niet genoeg aandacht heeft besteed. In oktober 2001 wist men al dat de Transit naar Turkije ging, zoals officieel werd gemeld, ook aan de Vlaamse regering.

Dit dossier is een voorbeeld van een schoktherapie, vergelijkbaar met Renault of Sabena. Alles staat in rep en roer, de parlementen, de media, enzovoort. Aan de naschokken die volgen, wordt veel minder aandacht besteed. Het nieuws is weg, de wonden worden gelikt en iedereen heeft zijn of haar standpunt meegedeeld.

Het parlement moet echter vanuit haar controle-recht vooral de naschokken in het oog houden. Het controlerecht ligt op twee vlakken: op het vlak van de werkgelegenheid, namelijk wat er nog te redden is, en op het vlak van de openbare financiën, namelijk de geldmiddelen die van overheidswege naar het bedrijf gaan. Men stelt niet voor zijn plezier vragen over bedrijven in moeilijkheden, men doet dit vanuit een gedrevenheid.

Er zijn al vele gedachtewisselingen, vragen en interpellaties aan dit onderwerp gewijd. Die zijn zeer interessant en we kunnen er veel uit leren. Wat zijn nu echter de gekende zekerheden? Bij alle grote akkoorden – niet de syndicale of bedrijfsmatige – zat ook de Vlaamse regering mee aan tafel om te praten over de financiële insluiting. Daar wordt weinig over gesproken. In het voorlaatste akkoord omtrent de reorganisatie en de rationalisatie stond dat er 1.400 personeelsleden mochten afvloeien. Daar tegenover stond dat de Vlaamse regering

Bogaert

middelen zou blijven geven in het kader van economische steunmaatregelen.

Met het laatste akkoord is uw voorganger als een Chamberlain komen zwaaien, als een echte redder des vaderlands. Het akkoord ging over 1 miljard investeringen en duizenden arbeidsplaatsen. Uw voorganger kwam met zegebulletins maar dat akkoord werd echter eenzijdig door Ford verbroken. Er was dus een akkoord om de tewerkstelling op een peil van 8.400 arbeidsplaatsen te houden, wat een vermindering van 1.400 was, en om investeringen ten bedrage van 900 miljoen euro voor onder meer de productielijnen voor de Focus te doen. Het verdwijnen van de productielijn Transit was een feit en er was een toezegging van de Vlaamse regering van om en bij de 60 miljoen euro steun in diverse zaken als toelevering en opleiding, naast zuivere economische steun. Een deel hiervan was al betaald, een ander deel wordt opgeschort.

Bij de eenzijdige verbreking zegt Ford dat er geen 900 miljoen euro investeringen komen en geen Focus, maar wel 3.000 arbeidsplaatsen minder. Daar staan we dan. Het nog niet betaalde deel van de door de Vlaamse regering toegezegde expansiesteun zal niet worden betaald, zegt u. Er werd reeds een deel betaald in het kader van het contract dat eenzijdig werd verbroken. Als er een contractbreuk wordt vastgesteld tussen contractanten, ook in de privé-sfeer, dan zijn in normale onderhandelingen de voordelen die al zijn verworven op grond van het contract, recupereerbaar door de contractant die niet in de fout is gegaan. Ik zal zeker geen strijd aangaan om die reeds betaalde middelen terug te vorderen, maar de vraag blijft wel of dit zal gebeuren.

Tegenover de aangehaalde zekerheden staat het feit dat het Vlaams Parlement duidelijkheid wil over de toekomst. Na de contractbreuk is er een nieuw akkoord ontstaan. Dat betekent dat Ford Belgium de Ford Mondeo zal bouwen en dit zou een investering zijn van 500 tot 600 miljoen dollar. Ik weet uit verslagen, die niet tot de parlementaire bescheiden behoren, dat men enorme vraagtekens stelt bij de toekomst van de Mondeo. Dat betekent dat, indien het nieuw model niet aanslaat, dat verhaal in 2008 voorbij is. Als de Mondeo wel goede verkoopscijfers haalt, al was het maar een 'break-even', dan is het verhaal in 2012 gedaan. De Galaxy en een vrijetijdsmodel zouden eventueel ook naar Genk komen, maar hierover heeft Ford de Vlaamse regering geen enkele zekerheid kunnen geven. Er is dus geen enkele zekerheid over het nieuwe

model Mondeo, noch over de 500 tot 600 miljoen dollarinvesteringen, noch over de Galaxy, noch over het vrijetijdsmodel. Er is wel zekerheid over 18 tot 22 miljoen gehernegocieerde expansiesteun, alsook over opleidingssteun bovenop dit bedrag.

Eigenaardig is dat er een versie van de regeringsnota, waarbij de Vlaamse regering zegt wat ze nog kan geven, op de tafel van Ford Europe lag vooral eer door het bedrijf een beslissing werd genomen. Ford zit mondiaal in verregaande moeilijkheden. Het bedrijf heeft magistraal stratego gespeeld door eerst hard toe te slaan. Hoe harder je toeslaat, hoe vlugger de golf voorbij is. Het bericht van het verlies van 3.000 arbeidsplaatsen en de onzekerheid over de toekomst van het bedrijf kwam zeer hard aan.

Vervolgens, als de opschudding wat is geluwd, zegt men dat het een deel van het verloren terrein zal recupereren om terug in balans te komen. Er zijn toch nog toekomstperspectieven, Ford zal niet helemaal verdwijnen en doet zijn best om te blijven. Het komt uiteindelijk bijna als een overwinnaar uit de strijd. De Vlaamse regering zit daarbij in een moeilijk parket. Ford blijft, zij het met een afgeslankt personeelskader en met opdrachten die nog niet helemaal vaststaan, maar wel met maximale overheidssteun en met verlaging van de sociale lasten. Dit laatste is een belofte die de federale overheid heeft gedaan aan Ford Europe.

Mij viel op dat de erkende vakbonden, zowel in de nota's aan hun leden als aan de buitenwereld, terughoudend zijn, en volgens mij terecht. Men weet welk terrein er is verloren en anderzijds is de toekomst vrij onzeker.

Dit hele scenario werd al maanden op voorhand geschreven door Ford Europe. Stap voor stap werd het in werkelijkheid gebracht zodat het vooropgestelde bedrijfsdoel werd bereikt. Er is een tijdelijk behoud van de productieplant in Genk, minimaal tot 2008 en maximaal tot 2012.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, ik krijg net een bericht binnen dat Ford Genk twee nieuwe modellen krijgt toegewezen, namelijk de opvolger van de Galaxy en de Crossover.

De heer André-Emiel Bogaert : Verder bereikte Ford dat de eenzijdige opzegging van het bestaande akkoord kan gebeuren zonder enige strafsanctie en komt er een vermindering van het personeelsbestand met 4.500 eenheden in twee fasen. Daarte-

Bogaert

genover staat maximale overheidssteun vanwege de Vlaamse regering.

De heer Laurys heeft net meegedeeld dat de Galaxy en het vrijetijdsmodel, namelijk de Crossover, in Genk zal worden gefabriceerd. Men doet dit waarschijnlijk omdat er productielijnen vrijkomen en men kan die via een investering aanpassen. Het bedrijf meent immers terecht dat er zware problemen zouden kunnen ontstaan met de Mondeo zodat men kan omschakelen, mits een derde fase in de personeelsafslanking waarbij men zou gaan van 4.700 naar 3.700 arbeidsplaatsen. Ford wil toch blijven en dat is niet onbelangrijk.

Mevrouw de minister, blijft de eenzijdige opzegging van het lopende akkoord zonder enige sanctie in hoofde van Ford Belgium ? Ik heb evenveel begrip voor een negatief als voor een positief antwoord.

Wanneer en hoeveel economische expansiesteun werd door de Vlaamse regering daadwerkelijk aan Ford Belgium uitbetaald in het kader van het opgezede akkoord ? Worden de uitbetaalde steungelden alsnog teruggevorderd of maken ze deel uit van de nieuwe overeenkomst tussen de Vlaamse regering en Ford Belgium of blijven ze gewoon verworven door Ford Belgium ?

Welke zijn de juiste afspraken tussen de Vlaamse regering en Ford Belgium in het kader van het nieuwe akkoord dat door minister-president Somers via de media kenbaar werd gemaakt ?

Heeft de Vlaamse regering vanwege Ford Belgium reeds contractuele toezeggingen op papier ?

Had Ford Europe al dan niet reeds kennis van de nota van de Vlaamse regering inzake nieuwe economische steunmaatregelen, alvorens Ford Europe haar nieuwe beslissing ten aanzien van Ford Genk kenbaar maakte ?

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mevrouw de minister, in de marge van het debat wil ik even verwijzen naar een artikel in een krantje waar men het idee oppert om eens alle ex-directeuren van Ford – en dat zijn er toch wel wat – samen om de tafel te brengen.

Daarnet werd hier gezegd dat de ervaring van mensen van meer dan 50 jaar niet zo maar over-

boord mag worden weggegooid. Die ex-directeuren van Ford Genk of Ford Europe zouden kunnen overleggen hoe alles moet worden georganiseerd.

Mevrouw de minister, krijgt dergelijk forum enige vorm van aanmoediging van de overheid ?

De heer André-Emiel Bogaert : Door het bericht dat we hebben gekregen, wordt het voortbestaan van een – afgeslankt – bedrijf op middellange termijn verzekerd.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het klopt inderdaad dat Ford Detroit heeft beslist om in Genk tussen 550 en 600 miljoen euro te investeren. De Galaxy, de Crossover en de volgende generatie van de Mondeo zullen er worden geproduceerd. Jaarlijks zouden er een goede 300.000 wagens van de band komen. Dit alles is het gevolg van nogal wat onderhandelingen tijdens de afgelopen dagen en nachten.

Ik zal de vragen in volgorde behandelen. Zo is er nogal wat belangstelling voor de vergadering van 23 januari 2002. Op het bewuste overleg waren de heren Gheysen, plantmanager van Ford Genk en de heer Schart, manager Ford Europe aanwezig. De overheid was vertegenwoordigd door de heer Houbrechts, kabinetschef van toenmalig minister-president Dewael, toenmalig minister van Economie Gabriels, de heer Hinoul, kabinetschef van de heer Gabriels, en de heer Coene, toenmalig kabinetschef van premier Verhofstadt.

Tijdens deze meeting werd een benchmarkpresentatie van Ford Genk en de overige plants van Ford in Europa gegeven door de heer Schart. Deze nota werd niet overhandigd door de Ford-directie. Het gebeurt meer dat bedrijfspresentaties worden gegeven waarbij wordt gewezen op de hoge loonkost in België.

Er werden geen nota's uitgewisseld. Het spreekt voor zich dat er wel nota werd genomen van wat er toen werd gezegd. Belangrijkste elementen die toen aan bod kwamen, waren bijvoorbeeld de lagere productiviteit, het hoge ziekteverzuim, de langere werkpauses, de problematiek van de loonkost. In elke presentatie komt dat laatste probleem wel aan bod.

Naast deze positionering van Ford Genk, die inderdaad weinig rooskleurig was, werd tegelijkertijd door de heer Schart de strategische visie van Ford Europe toegelicht. In hun businessplan ging men

Ceysens

ervan uit dat Ford in Europa een marktaandeel van 1,7 miljoen wagens zou halen. In elk van de vier gekozen plants zouden om en bij de 450.000 auto's worden geproduceerd. In tegenstelling tot vroeger zou het om flexibele plants gaan. Verschillende modellen zouden gelijktijdig in elk van deze vestigingen kunnen worden geproduceerd. Op deze wijze wenst Ford snel te kunnen inspelen op marktfluctuaties.

Er werd duidelijk gesteld dat er in dit businessplan zeker nog een toekomst voor Ford Genk was weggelegd. Er werd echter eveneens gezegd dat er inspanningen moesten worden geleverd door elk van de betrokken partijen, met name de werknemers, het management en de verschillende overheden.

De Vlaamse regering is niet bij de pakken blijven zitten. De Ford-problematiek werd geïntegreerd in een breder kader tijdens enkele rondetafelconferenties met betrekking tot de automotivesector in Vlaanderen. Deze vonden plaats in het Hotel Erre-ra op 19 maart en 14 mei 2002. Op basis van de daar bekomen inzichten en verdere gesprekken met de Ford-directie werd uiteindelijk een expansiedossier uitgewerkt voor Ford en de directe toeleveranciers.

Gelet op het feit dat Europa een maximale steun toeliet van 4,2 percent van het totale investeringsbedrag, kwam men uiteindelijk tot een subsidievoorstel van 55 miljoen euro. Dit voorstel werd nog in december 2002 door de Vlaamse regering bekrachtigd. De nodige vastleggingen werden gedaan in het Hermesfonds. De cheque was op dat ogenblik dus al gedekt. Uitkering kon pas na goedkeuring door de Europese Commissie en de feitelijke start van de investeringen. Anders gesteld, tot op heden is er nog geen euro van de gereserveerde expansiesteun uitgekeerd.

In een gesprek tussen de Ford-directie – in casu de heer Schart – en de toenmalige minister-president Dewael en minister Gabriels in februari 2003 gaf men duidelijk aan dat de beslissing van de Vlaamse regering een belangrijk signaal was geweest voor Ford Europe om Ford Genk te selecteren tot één van de 4 core-plants in Europa. Ook de CAO – geldig voor 4 jaar – die kon worden genegotieerd met de werknemersvertegenwoordigingen bleek een positief element.

Mijnheer Van Dijck, ik zie absoluut geen tegenstrijdigheid. Ford had signalen gegeven, er werden rondetafelconferenties gehouden en er was een con-

creet dossier van Ford. Ford had zijn goedkeuring gegeven. Daarna werd er werk gemaakt om de fabriek klaar te maken. Mijn verklaringen van 26 juni 2003 moeten dan ook in dat kader worden gezien. Ik heb die man ontvangen. Hij zei me dat de zaak doorging.

Toen in de zomer enkele persberichten aanleiding gaven tot nogal wat commotie, werd de heer Gheysen van Ford Genk ontboden om toelichting te geven over de status van het dossier. Op dat ogenblik werd opnieuw verzekerd dat de investeringen zouden doorgaan zoals gepland. Er was wel een korte periode met technische werkloosheid.

Uit dit korte relaas moet duidelijk blijken dat de Vlaamse regering eigenlijk tot dit najaar geen reden had om te twijfelen aan de strategische opties van de Ford-directie.

Mijnheer Van Dijck, ik beschik niet over de gevraagde informatie wat betreft de steun die de federale overheid heeft verleend. Ik neem aan dat die gegevens door de federale parlementsleden kunnen worden gevraagd. Ook die van de provincie Limburg en de gemeente Genk heb ik niet tot mijn beschikking.

Ik kan u wel de cijfers geven van de Vlaamse overheid. In 1996 werd regionale steun uitgetrokken en uitgekeerd voor de bouw van de Mondeo ten belope van 21.713.000 euro. In 1998 werd aan het bedrijf een ecologiesteun gegeven van 5.054.549 euro. In 2002 werd een bedrag voor opleidingssteun uitgetrokken van 7.684.700 euro. Daarvan werd 2.578.093 echt uitgekeerd. In datzelfde jaar kreeg het bedrijf nog opleidingscheques met een totale waarde van 3.000 euro. In 2003 kreeg Ford hetzelfde, maximaal aantal opleidingscheque. Tussen 1996 en 2003 werd dus 34.458.249 toegekend en 29.351.642 effectief uitbetaald.

Mijnheer Bogaert, uw vragen zijn door de actualiteit achterhaald. We kennen de beslissing van Ford Detroit. Op 6 december 2002 heeft de Vlaamse regering zich principieel akkoord verklaard met de toekenning van een investeringspremie van 50.400.000 euro ten gunste van Ford Genk en van 2.940.000 euro ten gunste van de eerstelijnsleveranciers. Het dossier werd voorafgaand aangemeld bij de Europese Commissie, die zich op 5 september 2003 akkoord verklaarde met een subsidie van 45.060.000 euro ten gunste van Ford Genk en van 2.572.000 euro ten gunste van de eerstelijnsleveranciers.

Ceysens

Aangezien Ford Europe op 1 oktober 2003 heeft gemeld dat het Europees transformatieplan niet zal worden uitgevoerd, werd het dossier niet voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering voorgelegd. Er werd dus aan Ford Genk geen expansiesteun toegekend voor dit dossier. De Vlaamse regering beschikt dan ook niet over de middelen om terzake enige sanctie te treffen.

Anderzijds is er ook geen sprake van verworven rechten in hoofde van Ford Belgium. De steun voor een alternatief investeringsproject zal opnieuw voorafgaandelijk bij de Europese Commissie moeten worden aangemeld en de uitbetaling van de eventuele steun zal afhankelijk worden gesteld van de gebruikelijke voorwaarden inzake realisatie van het investeringsprogramma en inzake de toekomstige evolutie van de tewerkstelling.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, in verband met het bericht dat we net hebben ontvangen, heb ik twee aanvullende vragen. U hebt gezegd dat er een investering van 550 tot 600 miljoen euro tegenover staat. In het verleden was er sprake van een investeringssteun van de Vlaamse regering aan Ford Genk van 50 miljoen euro bij een investering van 900 miljoen euro. Hoe verloopt dit engagement verder ?

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Van Dijk, ik heb dat al herhaaldelijk gezegd. Europa staat ons 4,2 percent expansiesteun toe. We gaan daar niet boven.

De heer Kris Van Dijk : Er wordt in Europa gesproken over 4 plants. Blijkbaar werd daar ook over gesproken bij de presentatie in januari 2002. Bij mijn weten zijn er meerdere plants in Europa.

Minister Patricia Ceysens : Er zijn er twee in Duitsland, één in Spanje, en één in België.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : In tegenstelling tot vroegere berichten werd er van het akkoord economische steunmaatregelen in het kader van opgezegde akkoorden, geen euro uitbetaald, noch aan de toeleveranciers, noch voor de opleidingen, behalve de opleidingscheques.

Minister Patricia Ceysens : De opleidingscheques hebben ze gekregen, net zoals alle bedrijven. Van

de expansiesteun is geen euro betaald, noch aan Ford, noch aan de toeleveranciers.

De heer André-Emiel Bogaert : Mevrouw de minister, dat is een belangrijke uitspraak ten opzichte van vroegere berichten, die niet van u kwamen, maar van anderen.

Momenteel bestaat er geen nieuw plan. Ik heb gehoord van minister-president Somers dat er 18 tot 22 miljoen euro nieuwe investeringen zijn van de overheid. De Vlaamse regering heeft dus toezeggingen van Ford Detroit voor de nieuwe modellen Mondeo, Crossover en Galaxy. Op grond daarvan zal de Vlaamse regering onderhandelen.

Minister Patricia Ceysens : Er zijn tot vandaag onderhandelingen geweest.

De heer André-Emiel Bogaert : Sinds vandaag hebben we die zekerheid. Daarover zal worden onderhandeld.

Minister Patricia Ceysens : Het akkoord van vandaag is het resultaat van de onderhandelingen. De Vlaamse regering wil blijven expansiesteun geven.

De heer André-Emiel Bogaert : Is dat op grond van het afgeslankte personeelsbestand ?

Minister Patricia Ceysens : Het is op grond van het feit dat Ford Genk geen investering doet van 900 miljoen euro en van de toezegging van Ford Detroit om de Mondeo, de Crossover en de Galaxy naar Genk te brengen. Er komt dus een nieuwe investering van 600 miljoen euro. Daar zal opnieuw expansiesteun tegenover staan. We zullen met dat dossier naar Europa gaan.

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Bestaat er een mogelijkheid om een forum te creëren van ex-directeurs waarin wordt gebrainstormd ?

Minister Patricia Ceysens : Het is niet de taak van de overheid om alle ex-directeurs van een privé-bedrijf samen te brengen. Het bedrijf moet zelf nagaan waar het nood aan heeft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het industrieel beleid in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het industrieel beleid in Vlaanderen.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag paste eigenlijk in de discussie van daarnet. Het gaat niet zozeer over het debat over het industrieel beleid in Vlaanderen, wat inderdaad te lang is verzwegen. Sommige professoren van Leuven denken dat de industrie in Vlaanderen absoluut geen toekomst meer heeft. Toevallig zat ik gisteren in een debat met professor Konings van Leuven. Hij zegt niet dat er geen toekomst meer is, maar aan zijn interpretatie te horen sluit hij zich aan bij wat professor De Grauwe altijd heeft gezegd. Op federaal vlak wordt de discussie nu wel gevoerd. Ook de minister-president heeft in zijn Septemberverklaring gezegd dat de industrie in Vlaanderen hoe dan ook nog zorgt voor een vijfde van de tewerkstelling.

Het debat had echter kunnen worden gevoerd. Er zijn aanleidingen genoeg geweest. Ik denk in eerste instanties aan de discussies over Opel Antwerpen die zijn losgebarsten in de zomer van 2001. Uw voorganger minister Gabriëls werd daarbij betrokken en er zijn heel wat debatten gevoerd. Er werden een aantal initiatieven genomen zoals de oprichting van de provinciale preventiecellen of de schilderscellen.

In februari 2001 heeft het HIVA op vraag van minister Landuyt een gedetailleerde set van richtlijnen uitgewerkt voor een geïntegreerd automobielsectorbeleid in het kader van een relance van het industriebeleid in de automobielsector. Ik meen dat daarover destijds een akkoord is gesloten met de minister, Agoria en de sociale partners in Hotel Errera. Daarna hebben we daar niets meer van gehoord. Ook de sociale partners stellen regelmatig de vraag wat men zal doen met die conclusies. Er waren een aantal afspraken over de aanpak van het automobielsectorbeleid. Wat vandaag is gezegd in verband met Ford Genk onderlijnt nogmaals dat dat initiatief absoluut nodig was.

Mevrouw de minister, wat is er met die voorstellen gebeurd ? Hoe hebben die een rol gespeeld in het beleid omtrent de automobielsector, of is dit dode letter gebleven ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Laurys, het industrieel beleid inzake de automobiellassembelage en -constructie en de toeleveringssector aan de voertuigenindustrie in Vlaanderen heeft concrete vorm gekregen tijdens de rondetafelconferenties tussen de automobielsector en de Vlaamse regering die plaatsvonden in het Hotel Errera op 19 maart en 14 mei 2002.

Aan de basis van de beleidsprincipes lagen twee documenten. Het eerste document is 'Richtlijnen voor een geïntegreerd automobielsectorbeleid', een discussienota na consultatie van management en werknemersvertegenwoordigers van de vier autoassemblagevestigingen, opgesteld door professor Van Hootegem en de heer Huys van het departement Sociologie van de Katholieke Universiteit Leuven, van maart 2002. Een tweede document is 'De automobiellassembelage en -constructie en de toeleveringssector aan de voertuigindustrie in Vlaanderen, Kenmerken en voorstel tot Beleidsacties', opgesteld door Agoria Vlaanderen op 29 januari 2002.

Alhoewel de communautaire kaderregeling inzake staatssteun aan de automobiellassembelage de financiële steun die de overheden voor verschillende doeleinden kunnen verlenen aan de automobiellassembelers en hun eerstelijns-toeleveranciers beperkt, kon toch concrete uitvoering worden verleend aan de beleidsmaatregelen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse overheid vallen.

Ten eerste vormt het decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid van 31 januari 2003, zoals verschenen in het Belgisch Staatsblad van 25 maart 2003, het juridisch kader voor steuntoekenning aan projecten die passen in het ruimtelijk economisch beleid en het ondernemingsbeleid, met aandacht voor ecologie, sociale en economische aspecten, kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van werkgelegenheid, duurzaamheid, innovatie en kennisbevordering binnen de voorziene begrotingskredieten.

Ten tweede zijn er maatregelen inzake onderzoek en ontwikkeling, die vooral zijn gericht op de toeleveranciers, namelijk de oprichting van Flanders Drive, een Vlaams Innovatie Samenwerkingsverband ten gunste van de toeleveranciers en indivi-

Ceysens

duale steun via het IWT aan bedrijfsprojecten inzake O&O en prototype-ontwikkeling.

Ten derde zijn er maatregelen inzake opleiding en vorming. De Vlaamse overheid heeft in een recent verleden aan de drie Vlaamse automobielconstructeurs de door de Europese Commissie toegelaten maximale steun toegekend voor hun opleidingsprogramma's inzake de introductie van nieuwe modellen en technieken.

In de gesprekken met vertegenwoordigers van Agoria Vlaanderen, in casu met de heer De Pril, werd duidelijk aangetoond dat de door de Vlaamse overheid geleverde inspanning met betrekking tot de automotive-sector enorm werd geapprecieerd. Anders gesteld : met de instrumenten die de Vlaamse overheid ter beschikking heeft gesteld, kon een flankerend beleid worden uitgewerkt.

Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse overheid niet op alles een antwoord kan geven. Indien bijvoorbeeld het businessplan in die mate wordt bijgestuurd en er niet langer van wordt uitgegaan dat Ford een marktaandeel van 1,7 miljoen wagens kan halen, maar bijvoorbeeld slechts van 1,3 miljoen wagens, met als consequentie dat de productie feitelijk in drie in plaats van vier plants kan gebeuren, dan overstijgt die beslissing de Vlaamse mogelijkheden.

Ik benadruk dat in de lopende onderhandelingen tussen de Ford-directie en de vertegenwoordigers van de diverse beleidsniveaus alles op alles wordt gezet om Ford Genk als een echt sterk alternatief te positioneren. Tijdens de vorige vragen ben ik reeds ingegaan op de actualiteit.

De automobielsector is de sector bij uitstek waarvoor heel veel werd gedaan in Vlaanderen, zowel op het vlak van het industrieel beleid als op dat van het kennisbeleid. Dat was de cynische kant van de hele zaak, want precies van de sector waarvoor zoveel werd gedaan, kwam een negatieve beeldvorming tot stand. Dat was heel pijnlijk, want we hebben echt alles gedaan wat we konden, denken we maar aan de maatregelen, de opleidingen, de expansiesteun, de kennisverankering en de opstap naar de kenniseconomie via het industrieel beleid. De positieve beslissing die vandaag werd genomen, kan wellicht veel goedmaken. Ook voor andere sectoren werken we hard, maar we kunnen niet over alle sectoren zeggen dat we zoveel hebben gedaan als voor de automobielsector en daarom was de klap eens zo hard.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mevrouw de minister, ik noteer dat de uitvoering van het economische uitvoeringsbeleid eigenlijk nog moet beginnen. Er is immers alleen nog maar sprake van het decreet, nog niet van de uitvoeringsbesluiten.

Ik heb geen zicht op de praktische gevolgen van Flander's Drive voor de sector. De opleiding en vorming komen inderdaad neer op een directe financiële steun, die wellicht welkom is. Ik kan me goed voorstellen dat Agoria tevreden is, maar niet alle actoren zijn dat. Velen beweren dat ze niets meer hebben vernomen sinds de ondertekening van het akkoord in Hotel Errera. Het klopt niet dat alle actoren unaniem tevreden zijn, ze hadden meer verwacht van Flander's Drive.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over maatregelen om een braindrain van Vlaamse onderzoekers en vorsers tegen te houden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over maatregelen om een braindrain van Vlaamse onderzoekers en vorsers tegen te houden.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tijdens de federale werkgelegenheidsconferentie werd beslist om een kleine vermindering van de sociale lasten voor de bruto lonen in te voeren, namelijk vanaf 12.000 euro per trimester. De verlaging slaat echter uitsluitend op de patronale bijdrage. We stellen vast dat er zich in Vlaanderen een sluipende desindustrialisering voordoet. Het fenomeen is vooral te wijten aan de hoge loonlasten.

We stellen ook vast dat in de huidige wereldeconomie, gekenmerkt door snelle en goedkope transportmiddelen, de geografische plaats van de productie van steeds minder belang wordt. De hoge productiviteit van de Vlaamse arbeiders is niet meer bij machte om de sterk gestegen loonkosten

Van Goethem

te compenseren. We zijn het productiviteitsvoordeel, de goede startpositie, daardoor kwijtgeraakt. We kunnen niet concurreren met de ontwikkelingslanden, dat spreekt voor zich, maar de hoge investeringsratio van China is een voorbeeld dat ons tot nadenken moet stemmen. Als we zien hoeveel industrie naar China verhuist, moeten we toch vragen stellen. Ik maak me weinig zorgen als een bedrijf in China voetballen laat naaien, maar als er in China auto's worden geproduceerd in plaats van in Vlaanderen, begin ik me wel zorgen te maken.

Ter vervanging van de verloren arbeidsplaatsen in de industrie wordt steeds meer verwezen naar zogenaamde kennisjobs. Om een kenniseconomie maximaal te ontplooiën moeten, naast de materiële mogelijkheden – labo's en dergelijke –, ook de 'brains' aanwezig zijn en moeten we onderzoekers hebben. Wat baat een goed uitgerust labo als we niemand hebben om het te bemannen?

Deze onderzoekers verwachten dat hun kennis en inspanningen financieel erkend en beloond worden. De zware fiscale en parafiscale lasten voor de hogere lonen, zorgen voor een vlucht van menselijk kapitaal naar meer gunstige regimes.

Indien we van een kenniseconomie enig soelaas willen verwachten, moeten we de kennis in Vlaanderen houden. Een onderzoeker die in de Verenigde Staten 3 of 4 maal meer kan verdienen dan in Vlaanderen, heeft snel een beslissing genomen. Hij keert dit land de rug toe, stelt zich daar ten dienste en krijgt er de nodige financiële beloning voor.

De federale overheid heeft weinig of geen aandacht voor dit fenomeen. Aangezien het gros van de onderzoekscentra in Vlaanderen ligt, mogen we van de Vlaamse minister van Economie interesse vragen voor dit probleem, zeker als we op termijn de overgang naar een kenniseconomie zo pijnloos mogelijk willen laten verlopen.

Mevrouw de minister, ik weet dat het gedeeltelijk een federale bevoegdheid is, maar ik mag toch verwachten dat u als Vlaams minister van Economie overlegt met uw federale collega, om te proberen dit probleem te verhelpen.

Mevrouw de minister, welke maatregelen wilt en kunt u, in overleg met de federale overheid, nemen om onderzoekers en vorsers aan te moedigen om in Vlaanderen te blijven en hun kennis ten dienste te stellen van de Vlaamse economische ontwikkeling?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, de bekommernis om kennis te verankeren in onze Vlaamse regio is terecht. Kennis is een van de weinige grondstoffen waarover onze regio beschikt.

De vraag naar een pakket van maatregelen, dat specifiek inzoomt op de problematiek van onze kenniswerkers, is niet evident. Tot op vandaag is de problematiek van de loonkost, zowel fiscaal als inzake sociale zekerheid, een federale bevoegdheid. Dit kwam wel ter sprake tijdens de tewerkstellingsconferentie, waar ook maatregelen zijn genomen.

De Vlaamse regering staat niet passief aan de zijlijn. Zij voert – zij het op een indirecte wijze – een beleid dat de kennis in onze regio wil verankeren. Dit beleid is een gedeelde bevoegdheid met minister Van Mechelen, die expliciet bevoegd is voor het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Ik wil twee maatregelen, die binnen de Vlaamse bevoegdheden aan de kennisverankering werken, toelichten.

In de eerste plaats is er de strategie van de excellentiepolen. Hiermee wil de Vlaamse regering kenniscreatie stimuleren door middel van het ondersteunen van generiek onderzoek, dat zijn toepassing vindt in een specifieke groep van ondernemingen. Op deze manier willen we ook de kennisverspreiding stimuleren.

In 2003 werden er drie nieuwe excellentiepolen erkend : het Vlaams Instituut voor de Logistiek, Flanders' Mechatronics en het Geo-Incubatiepunt. Voordien werd reeds Flanders' Drive opgestart. We willen die koers in 2004 voortzetten. In de beleidsbrief 2004 staat dat er middelen worden ingeschreven voor een aantal nieuwe initiatieven : de excellentiepool rond industriële vormgeving en design, omdat we denken dat kennis hier een belangrijke troef is voor het economische beleid ; de pool om de kennis rond e-government en breedbandapplicaties te versterken ; de pool voor de generieke kennisversterking binnen de voedingssector en de excellentiepool rond jong ondernemerschap.

Met deze initiatieven creëren we een voedingsbodem voor innovatieve acties en een biotoop waar kenniswerkers kunnen gedijen.

Een tweede voorbeeld heeft te maken met de vernieuwde expansiesteun. Met dit instrument willen we innovatieve ondernemingen een premie geven, opdat ze hun projecten ook echt kunnen realiseren.

Ceysens

ren. Zeker voor de strategische projecten – dit zijn projecten waarvan het investeringsbedrag groter is dan 8 miljoen euro – zal veel aandacht gaan naar de innovatieve inbedding van het voorgestelde investeringsproject.

We proberen om binnen de eigen bevoegdheden te werken aan kennisverankering, enerzijds met de excellentiepolen en anderzijds door bij de investeringssteun de component innovatie in te brengen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister bevestigt mijn vrees.

Ik begrijp de moeilijke positie van de minister. De materiële omstandigheden waarin de vorsers kunnen werken, worden wel gecreëerd, maar in de praktijk stellen we vast dat onze topmensen omwille van fiscale en parafiscale redenen naar de Verenigde Staten trekken.

In Vlaanderen komen er onderzoekers uit Oost-Europa. Ze hebben hier hun leerschool in goede omstandigheden, en vertrekken met de opgedane kennis terug naar Oost-Europa.

Mevrouw de minister, ik vrees dat – om onze onderzoekers hier te houden – naast de inspanningen voor de materiële omstandigheden, u ook bij uw federale collega's moet aankloppen om de fiscale en parafiscale omstandigheden aan te passen.

Minister Patricia Ceysens : Dat is gebeurd tijdens de tewerkstellingsconferentie. Er is voor de eerste keer een doorbraak op dit vlak, maar we willen best nog verder gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.03 uur.*
